

Een ruige tuin vol beelden voor de Heerenveense blokkendoosbewoners

Louis le Roy in de Kennedylaantuin. „Over vijf jaar mag je de huizen niet meer zien”.

Louis le Roy: Slordigheid tegen steriel pepermuntjesgedoe

Louis le Roy: De mens moet veelzijdig zijn.

(Van een onzer verslaggevers)
„JE MOET denken in een zekere slordigheid, als tegenwicht tegen dat enorm steriele pepermuntjesgedoe”.

Louis G. le Roy (42), kunstschilder, leraar, fotograaf, binnen- en buitenhuisarchitect, meubelmaker, ontwerper van toneeldecors en tuinarchitect, ontvluchtte 17 jaar geleden Den Haag met zijn „steriele atelier-kunst” en kwam naar Heerenveen, Oranjewoud. Daar beoefent hij nu het „totale creëren”. Niet het creëren als gespecialiseerde bezigheid, want, zegt Le Roy, „in de natuur wordt iedere vorm van mono-cultuur gestraft. De mens moet veelzijdig zijn”.

AANLEIDING om in zijn zelf verbouwde, geraffineerd ruige huis in Oranjewoud met Louis le Roy te gaan praten is de uitvoering van een tuinproject midden tussen blokkendoosflats aan de Kennedylaan in Heerenveen. Het wordt een bijzonder breed en een kilometer lang, met honderden plantensoorten (waaronder géén gras. „Er is gras genoeg rond Heerenveen”), slingerende pa-

den, hoogteverschillen en beeldhouwwerken. De grilligheid, levendigheid en ruigheid van deze tuin („geen plantsoen — een plantsoen is het resultaat van droge planning op papier”) moeten aanvullen wat aan de flats ontbreekt. Aan de flats („steriele pepermuntjes”) ontbreken bijvoorbeeld ronde vormen. Daarom, aldus Le Roy, wordt meegewerkt aan het onderdrukken van normale menselijke behoeften.

Louis le Roy heeft duidelijke ideeën over leven, kunst en tuinaanleg, maar het is voor de in ruimten, structuren en bewegingen denkende kunstenaar moeilijk deze ideeën in woorden duidelijk te maken.

Hij laat zijn eigen tuin, zijn „laboratorium”, zien. De geur van herfst hangt boven het enigszins heuvelachtige terreintje, doorsneden door kronkelpaden, die veel dieper liggen dan de grond waarop de ongeveer 300 plantensoorten groeien. De bezoeker merkt dat hij niet op de tuin staat maar er in. Het is ook niet het soort tuin waar je alleen maar tegenaan kunt kijken. Je kunt er op alle mogelijke manieren doorheen kijken. Al lopend komt men steeds voor verrassingen.

Eenheid

LOUIS LE ROY heeft er voor gezorgd dat zijn tuin zoveel mogelijk een biologische eenheid is, waardoor

de tuin goeddeels „zelfregulerend” is. De natuur mag zijn gang gaan. De afgevallen herfstbladeren mogen blijven liggen waar ze toevallig neerkomen. „Je hebt de dingen beter in je macht door de natuurlijkheid te stimuleren in plaats van te onderdrukken”, zegt Le Roy.

Evenals in de kilometer lange tuin-in-aanleg in de Kennedylaan is er in zijn privé-tuin geen gras. Een gazon vindt hij een tegennatuurlijk iets. Je moet constant je best doen om zo'n grasmat onder de duim te houden, en dat kan niet goed zijn. „Een grasveld moet je twee keer per week maaien. En ook al doe je dat vijftig jaar lang, dan heb je nog niks gecreëerd”, zegt hij.

Geen gras, maar ook geen onbedekte grond. Alle grond is begroeid met lage planten.

Louis le Roy gaat niet volgens een vastomschreven plan te werk. Hij heeft in zijn hoofd een basisidee. Daarop voortbouwend creëert hij al werkend (geholpen door de heer B. Hartstra, chef van de plantsoendienst).

Het is ook niet de bedoeling dat het eerste resultaat de definitieve vorm is. Le Roy wil helemaal geen definitieve vorm. „Wij zetten dit op als een kader, waarin iedere generatie zijn eigen werkterrein kan hebben, waarmee steeds weer andere mensen gaan spelen. Het is een basis voor de creativiteit van anderen en een voort-

durende tegenpool voor de moderne bouwerij.”

Beeldhouwers zullen in de gelegenheid worden gesteld beelden in de openbare tuin aan de Kennedylaan neer te zetten. Zij zullen daarvoor een vergoeding van de gemeente krijgen. De beelden zullen door de beeldhouwer zelf worden uitgezocht. Eventueel kan de gemeente een beeld kopen. De bedoeling is in ieder geval dat er steeds weer nieuwe beelden zullen zijn tussen de ruige plantengroei van Le Roy's tuin.

Beeldhouwers mogen hun beeld ook weer weghalen, wanneer ze vinden dat het toch eigenlijk niet zo'n goed beeld is als ze aanvankelijk dachten. Dat is een groot voordeel, ook voor de kunstenaar zelf, aldus Le Roy. „Op die manier is er meer dynamiek en vrijheid. Dat heb je niet als zo'n beeldhouwer een werkstuk voor laten we zeggen 40.000 gulden verkoopt. Dan zal hij na een jaar of wat niet gemakkelijk zeggen: eigenlijk is het niet goed.” Waarmee, zo heeft Louis le Roy gemerkt, de kunstenaar zichzelf in een levensgevaarlijke positie manoeuvreert: verstarren is tenslotte dodelijk voor creativiteit.

Onzinnig

ZELF HEEFT schilder Le Roy niet zo'n angst voor verstarren. Hij verkoopt geen schilderijen. Dat kan

hij doen omdat hij de financiële basis van het leraarschap aan het lyceum te Heerenveen heeft.

Exposeren vindt hij onzinnig. Hij vindt een schilderij of een beeldhouwwerk in een steriele expositieruimte weinig tot niets. Zijn schilderijen horen, meent hij, in de omgeving waar ze tot stand zijn gekomen: thuis. Daar passen ze in het geheel van alle dingen (en planten en mensen), worden ze opgenomen in de eenheid.

Eenheid. Louis Le Roy zegt: „Het leven is pas geslaagd als je de goede combinatie in alle gewone dingen weet te leggen. De schilderijen in het huis, de beelden in de tuin, de tuin bij het huis...”

Ook tussen werk en hobby wil hij geen onderscheid maken. „Ook dat is één geheel.”

Le Roy houdt zich naast zijn werk voor de gemeentelijke tuin, en zijn tuin bij huis, ook nog bezig met het op zijn manier cultiveren van ander-

halve hectare grond van hemzelf. Hij bouwt er bovendien nog een huis op. „De mensen geloofden niet dat ik deze tuin (bij huis) in drie jaar zover kon krijgen als hij nu is. Ik ga nu aantonen dat ik binnen vijf jaar die anderhalve hectare eronder krijg.” zegt hij.

Louis le Roy, zo lijkt het, voelt zich zo één met Heerenveen als een vis met het water. Behalve (onbezoldigd, zegt hij) tuinaanlegadviseur is hij ook raadgever van de gemeente inzake de verbouwing van 't oude theatertje het Posthuis en gaf hij de gemeente de (opgevolgde) raad het aankoopbeleid van kunst eens een keer aan het publiek over te laten. Zoals gemeld mocht het publiek onlangs aangeven welke van de etsen, die waren tentoongesteld in de leeszaal, de gemeente moest aankopen. Hijzelf wilde de gemeente geen advies voor aankoop geven. „Waarom moeten ze altijd mijn smaak kopen?!”